

NHẬN-XÉT VỀ SỰ PHIÊN-DỊCH DANH-TỪ «AMENDER»
trong phiên họp của **ỦY-BAN QUỐC-GIA SOẠN-THẢO**
DANH-TỪ CHUYÊN-MÔN ngày 14-4-1973

ỦY-BAN, với một vài Ủy-viên, đã chấp-thuận phiên-dịch :

1) AMENDER, v.	Tu-cải
2) AMENDER UNE TERRE	Sửa đất

Về danh-từ 1), nếu thêm «TU-CHÍNH» (修正) có lẽ đầy-đủ hơn, vì người ta thường nói và viết : «Tu-chính một dự-luật» (amender un projet de loi) hơn là «Tu-cải một dự-luật».

Về danh-từ 2), Tôi thấy rằng theo kỹ-thuật nông-lâm AMENDER UNE TERRE có nghĩa là : «đem VÔI hay đẽm CÁT cày trộn vào đất để CẢI-THIỆN LÝ-TÍNH của sỡ đất (chớ không phải công việc của SỬA ĐẤT).

Nhà Nông-lâm hiểu việc SỬA ĐẤT là «REPARER UNE TERRE», mà sự SỬA ĐẤT nói đây chỉ có thể thực-hiện trong hai trường-hợp rõ-rệt như dưới :

a) SỖ ĐẤT BỊ HỦY-HOẠI (毀壞) vì lửa cháy rừng đã thiêu-đốt hết vi-sinh-vật cùng các chất màu-mỡ của đất, hoặc đã bị nước mưa, nước lũ thường niên làm trôi mất hết, chỉ còn tro lại đất-chai mà thôi (những đồi trọc ở Cao-nguyên Trung-phần chẳng hạn);

b) SỖ ĐẤT BỊ THOÁI-HÓA (Terrain dégradé) (退化) như trường-hợp RỪNG CHỒI bị khai-thác liên-miền cây tơ, làm các chất bồi-dưỡng của đất rừng bị cây tơ tiêu-hóa hết, chỉ còn tro lại đất suy-nhược, thì rừng chồi cũng không phát-triển bình-thường được nữa;

Chỉ trong những trường-hợp nêu trên, người ta mấy SỬA ĐẤT thật sự, bằng cách gieo trồng một loại cây cải-thiện nào đó (Plantes améliorantes), như loại cây Họ Đậu chẳng hạn. Khi cây cải-thiện đủ lớn rồi thì đem vùi dưới đất cày để làm phân xanh cho sỡ đất (phải sửa nói đây). Người ta có thể bón phân thêm nếu cần, thì việc SỬA ĐẤT đã hoàn-thành.

Nói thêm rằng công việc SỬA ĐẤT này rất tế-nhị và phức-tạp và hao-công, tổn của mấy thành-công, do đó người ta ít SỬA ĐẤT thật-sự.

Như trên, ta nên tránh sự hiểu lầm có thể xảy ra với danh-từ SỬA ĐẤT để dịch AMENDER UNE TERRE, mà thay thế bằng một danh-từ khác đúng ý-nghĩa hơn, thí dụ : TU-CẢI ĐẤT, BỒ-CẢI ĐẤT (1) chẳng hạn, để sau này giới nông-lâm không phải thắc-mắc gì được.

Saigon, ngày 25 tháng 4 năm 1973

K.S. VƯƠNG ĐÌNH XÂM

Trưởng-Ban Chuyên-Môn Nông-Lâm-Súc
thuộc Ủy-Ban Quốc-Gia Soạn-Thảo
Danh-Từ Chuyên-Môn

(1) Sinh-viên Canh-Nông thường hiểu đó là sự CẢI-THIỆN (lý-tính) đất-đai.